

Seria: Profesorki Super-Babki
Nr odcinka: 157
Podseria: medycyna

Hipokrates: Omnium artium medicina nobilissima est

TAMARA KOŁAKOWSKA

profesor na Uniwersytetach USA & UK

Omawiana/Polecana książka:

Tamara Kołakowska: Było... Wspomnienia z młodości, ZNAK, Kraków 2021.

Bohaterką kolejnego odcinka jest Pani **Tamara Kołakowska**¹ z domu Dynenson, wdowa po filozofie Leszku Kołakowskim, która zmarła w Oksfordzie w Wielkiej Brytanii. Okres Jej życia to 16 października 1928r. do 29 września 2019 roku, ponad 90 lat! Mamy w serii kilka małżeństw naukowców, jednak seria dotyczy Bohatek, więc o ich współmałżonkach krótko tylko wspominamy – przykładowe pary to: Maria i Piotr Curie, Irena i Fryderyk Joliot-Curie, Ewa i Janusz Łętowscy, Hanna i Ludwik Hirszfild, Joanna Muszkowska-Penson i Jakub Penson oraz Wiktoria i Rene Śliwowscy. Być może postać Leszka Kołakowskiego jest znana – był profesorem filozofii (1927-2009). Zatem Tamara przeżyła męża o 10 lat. Byli oboje wyznania mojżeszowego. On cudem przetrwał wojnę w Warszawie i okolicach, Jej rodzina przebywała w ZSRR m.in. (w Uzbekistanie).

¹ Mamy w serii bohaterkę o tym samym nazwisku – odcinek nr 123: Anna Kołakowska, ale to tylko przypadkowa zbieżność nazwisk.

Polecana książka to krótkie wspomnienia – tytuł mówi, że „z młodości”, zatem tylko ten okres Jej życia jest rozważany, inne wiadomości pozyskano z innych (internetowych) źródeł! Książka ma mały format, twarde okładki, dość sztywny, bardzo biały papier. Zamieszczone zdjęcia są czarno-białe. Wydawnictwo ZNAK, to prestiżowe, krakowskie wydawnictwo, starannie wydające swoje publikacje. Strony mają nagłówki (z tytułami rozdziałów), stron jest 112, a książka jest zszywana. Wewnętrzne marginesy są w miarę szerokie, więc można wygodnie otwierać kartki. Pierwsza strona to motto: „Niech będzie zapisane...”, a dalej na dwóch kolejnych stronach przedstawiono drzewo genealogiczne rodziny dzieląc gałęzie na część łódzką oraz warszawską – najstarszy z rodu Pinkus Dynenson żył w latach (1862-1904). W czasach holokaustu wiele dokumentów zniszczono, ludzi zabito, a zatem nie było kogo pytać.

Słowo wstępne napisała córka Bohaterki – Pani Agnieszka Kołakowska². Okazuje się, że **tekst znalazła w komputerze swojej Mamy** i postanowiła go wydać drukiem, zapewne jako swoisty pomnik – pisany drukiem (pamiętkę!!). Jak pisze córka – rzecz jest „o świecie, którego już nie ma”. Warto „by pozostał po nim ślad”. Dokumenty, zdjęcia oraz dyplomy i legitymacje zostały sfotografowane i dopasowane do tekstu.

Tekst pisany jest/był w pierwszej osobie, wydawałoby się, że „do szuflady”, ale teraz my możemy go czytać. Rozdziały nie są numerowane, ale mają tytuły. Nasza Bohaterka urodziła się na ul. Południowej 20 w Łodzi, tak się to zaczyna...

Potem rodzina przeniosła się na słynną ul. Piotrkowską, nr 99. Mieszkanie było duże, przestronne, wygodne łóżko dla Bohaterki, biurko pod oknem do odrabiania lekcji oraz pianino. W mieszkaniu bywała wychowawczyni oraz kucharka. „Kucharka miała mały pokój za kuchnią”, zatrudniano też pokojówkę, a pranie robiła praczka, czasami przychodziła też krawcowa domowa. Świadczy to wszystko o stanie finansowym rodziny. Ojciec Bohaterki – Izaak Dynenson, urodzony

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Agnieszka_Ko%C5%82akowska; dane w Wikipedii o córce naszej Heroiny. Np.: w 1968 wyemigrowała z Polski wraz z rodzicami. Studiowała w Anglii i Stanach Zjednoczonych. Mieszka na stałe w Paryżu.

Uzyskała Nagrodę Feniksa za książkę *Plaga słowików*, w kategorii „eseistyka” – w roku 2017. Można doklikać się dalszych informacji.

w 1894 roku, pochodził z okolic, które dziś są w Białorusi, a w dwudziestoleciu międzywojennym była tam Polska. Dziadek Pinkus był księgowym. Natomiast Ojciec bohaterki studiował w Warszawie i Bratysławie. Nie był bogaty, aby się utrzymać, udzielał korepetycji. Skończył studia, został **lekarzem**. Przyjmował pacjentów w domu, zajmował się też leczeniem całej licznej rodziny. Pracował też w łódzkim szpitalu, asystował przy operacjach.

Jak pisze Tamara Kołakowska, jako dziecko jadła posiłki w swoim dziecięcym pokoju, ale na kilka lat przed wojną dołączyła do stołu rodziców. W spokojnej, miłej, rodzinnej atmosferze Jej ojciec opowiadał m.in. o swojej działalności społecznej w łódzkim zarządzie Związku Lekarzy. Niestety z powodu antysemityzmu doszło do rozłamu – lekarze żydowscy oraz część lekarzy „o rdzennie polskich rodowodach” utworzyli inną organizację. Przyjęto nazwę: Stowarzyszenie Lekarzy Województwa Łódzkiego. Byli tam m.in. Aleksander Margolis³ oraz Wincenty Tomaszewicz⁴. Zatem był to pewien smutny rys w historii medyków łódzkich.

Dalej Pani Tamara Kołakowska pisze o swojej mamie Fani z Wekslerów. Miała czworo rodzeństwa. Rodzina mieszkała w Kijowie i tam przeżyła Rewolucję Bolszewicką, chodziła do rosyjskiej szkoły – znała więc rosyjski, zapewne przydało się po udaniu się na zesłanie/pobyty w głębi Rosji.

W serii nie streszcza się całych książek, ideą esejów jest zachęcenie do sięgnięcia po oryginał, co zawsze robi eseista.

Kolejny rozdział to <<Pobyty w Warszawie>>. U babci Heleny i dziadka Mejera kwitło życie towarzyskie. Na uroczystych kolacjach piątkowych bywał nawet przyjaciel wujka Aarona – „czysty Polak katolik”.

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Aleksander_Margolis; informacja o wybitnym lekarzu. Urodził się w Suwałkach. Studiował medycynę na Uniwersytecie w Heidelbergu i Uniwersytecie w Strasburgu. W 1911 otrzymał tytuł doktora medycyny. Następnie praktykował w Łodzi. Był ordynatorem Oddziału Chorób Zakaźnych i dyrektorem Szpitala Miejskiego na Radogoszczu. Prowadził działalność społeczną i był jednym z liderów Bundu. Rozstrzelany przez Hitlerowców 7 lub 20 grudnia 1939r.

Z małżeństwa z Anną z domu Markson (1892–1986) miał córkę Alinę (1922–2008), lekarzkę i działaczkę społeczną, uczestniczkę powstania w getcie warszawskim i syna Jana (1928–1998), artystę plastyka, projektanta-wystawiennika. Jego zięciem był Marek Edelman (1919–2009).

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wincenty_Tomaszewicz; o słynnym lekarzu, uczestniku Powstania Warszawskiego. Autorka książki nie podaje imienia; wydaje się, że o niego właśnie chodziło!!

Mieszkanie dziadków było na Filtrowej – nasza Bohaterka zapamiętała dokładnie kilka adresów ze szczęśliwych czasów, zatem można by chodzić po łódzkich ulicach, po śladach Jej rodziny.

Znajoma ciotki Bella Goldberg odbierała Tamarę ze szkoły, chodziła na spacer i na ślizgawkę, odprowadzała na rytmikę. Co za zbieg okoliczności – spotkały się potem z Taszkencie – razem studiowały tam medycynę, spotykały się na uczelni. Potem znowu spotkała ją w Hajfie. Nasza **Bohaterka skończyła studia, była lekarzem**. W 1946r. na krótko znalazła się w Łodzi.

Wracamy jeszcze do przedwojennej Łodzi. Szkoła była imienia Elizy Orzeszkowej, w 1939 roku nasza Heroina miała zaledwie 11 lat. Wspomnienia szkolne są niezwykle ciepłe. Siedziała w jednej ławce z Malwinką Gerson – która później została profesorem chemii w MIT w Bostonie. Panie spotkały się po latach w USA. „Uratowała się też Roma Chodźko” ...

Dalej mamy rozdziały: <<Lektury>>, <<Rozrywki, wakacje...>>, zatem tych kilkanaście lat w przedwojennej Polsce zapamiętała jako piękny, pogodny okres swojego życia.

Między stronami 32-33 jest wkładka zdjęciowa, na cienkim papierze kredowym np. przedwojenne zdjęcia rodziny, legitymacja Izaaka Dynensona – Polskie Towarzystwo Pediatryczne, dyplomy Bohaterki z roku 1941 oraz 1944 ze szkół w Rosji Sowieckiej – wita nas Lenin oraz Stalin w nagłówkach świadectw.

Ojca mianowano dyrektorem szpitala w mieście Fergana⁵, zapewne coś wyjątkowego. Jest też świadectwo Tamary z roku 1942, ze **Szkoły Polskiej** w Ferganie, bo taka mogła istnieć po traktacie Sikorski-Majski⁶!!!

Wracając do przedwojennych wakacji – spędzano je w Ciechocinku, Szczyrku (koło Bielska-Białej, miasta eseisty), Rabce, Zakopanem, a w lecie 1939 rodzina pojechała do Druskiennik (dziś Litwa).

⁵ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Fergana>; informacje o mieście. Niezwykle ciekawe.

⁶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Uk%C5%82ad_Sikorski-Majski; z 30 lipca 1941 roku.

Rozdział/Część <<Podróż (1939-1946)>>. W 1939 roku wybuchła wojna – rodzina od razu wyjechała do miejscowości Sarny⁷, na kresach wschodnich, dziś to Ukraina. Pani Tamara pisze „nie pamiętam dnia 17-go września 1939 roku” ...

Kolejny rozdział <<Nowa wojna i ewakuacja>>. Mieli zatem szczęście – **znovu** udało im się uniknąć dostania się pod władzę HITLEROWCÓW, którzy napadli na Rosję Sowiecką w czerwcu 1941 roku. Naprzód rodzina Pani Tamary znalazła się w Penzie⁸, wielkim mieście koło Saratowa nad Donem. Dalej mamy <<Wyjazd z Penzy>> - bo jesienią 1941 roku podpisano porozumienie Sikorski-Majski. Skierowano ich (jak wiemy) do Fergany⁹. Resztę wojny spędziła w Uzbekistanie. Po wojnie, po powrocie do Polski studiowała w Łodzi medycynę, którą zaczęła jeszcze na zesłaniu. Jak wyżej wspomniano, została lekarzem.

Ostatnia część <<Po wojnie>>. Rozdział <<Łódź 1946-1950>>: „cała nasza łódzka rodzina zginęła”. Z Jej klasy przeżyły tylko trzy dziewczynki. To trzeba dalej samemu przeczytać. Ci co przeżyli żyją nadal... Na studiach poznała Leszka Kołakowskiego, który kształcił się na Uniwersytecie Łódzkim. W 1950 roku Państwo Kołakowscy przeprowadzili się do Warszawy. Mieszkali najpierw w domu studenckim, a potem przenieśli się do mieszkania na Mokotowie. W 1960 r. urodziła się ich jedyna córka – Agnieszka. **Osiem** lat później wyjechali z Polski.

Między stronami 96-97 kolejna wkładka zdjęciowa – fotografia Bohaterki z maja 2012 roku. Na okładce jest Jej foto z młodości.

Z Internetu i różnych stron możemy się dowiedzieć iż Państwo Kołakowscy od roku 1970 mieszkali w Oksfordzie, gdzie Tamara Kołakowska aż do emerytury pracowała jako psychiatra. Oprócz praktyki lekarskiej zajmowała się tłumaczeniem książek o tematyce medycznej. Była też wykładowcą akademickim. **Pracowała m.in. na Uniwersytecie Oksfordzkim, ale także w Chicago i Yale. Jest autorką ok. 60 publikacji z zakresu psychiatrii, psychofarmakologii i psychoendokrynologii.**

⁷ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Sarny>; info o miasteczku.

⁸ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Penza>; info o mieście.

⁹ Współczesne miasto zostało założone przez Rosjan w 1876 roku po aneksji Chanatu Kokandzkiego do Imperium Rosyjskiego. W roku 2011 liczyło ok. 240 tys. mieszkańców.

Jej działalność naukowa nie jest szeroko znana. Często mówi się tylko o Jej wybitnym mężu. Po śmierci Leszka Kołakowskiego w 2009 r. została opiekunką jego dziedzictwa. Dnia 18 lipca 2010 r. podarowała Narodowej Książnicy rękopisy swojego męża, które w ten sposób stały się dostępne dla badaczy.

Ale przecież nasza Bohaterka też była wybitną naukowczynią!! Eseista zawsze klika na zasoby 'scholar.google.com' – **wybrane** publikacje są zwykle zestawiane. U Niej tematy badawcze to m.in. depresje, uzależnienie alkoholowe, schizofrenia. Dziś wielu ludzi nie rozumie samych siebie, młodzież ma kłopoty, czasem pomoc lekarza psychiatry ratuje im życie. Tłumaczyła książki medyczne oraz pisała artykuły. Zachęcam do klikania na Jej prace naukowe – kto zna angielski.

W rozdziale ostatnim <<Rodzina łódzka i rodzina warszawska>>, mamy zestawienie krewnych, którzy zginęli (czasem nie wiadomo dokładnie jak i gdzie) oraz innych, którzy przeżyli...

Ze strony sieciowej Wydawnictwa ZNAK: „Gdy zmarł Leszek Kołakowski w 2009 roku, została opiekunką jego dziedzictwa. Po jego śmierci podjęła decyzję o przekazaniu jego rękopisów do Książnicy Narodowej” [...] „Przekazała też wiele pamiątek po mężu do Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Warszawie, dzięki czemu w 2012 roku otwarto tam gabinet Leszka Kołakowskiego”. Ze strony Biblioteki Narodowej¹⁰: <<w skład [darowizny] wchodzi rękopisy i maszynopisy jego książek, esejów i artykułów, pierwodruki prasowe, materiały warsztatowe, korespondencja, dokumenty osobiste oraz materiały audiowizualne, a także obcojęzyczne edycje jego książek>>.

Warto sięgnąć po tę książkę. Warto poznać naszą Bohaterkę, niestety w ostatnich latach życia „pracowała dla” Wielkiej Brytanii. Publikowane wyniki prac naukowych są dostępne dla całej społeczności akademickiej świata znającej język angielski.

¹⁰ <https://www.bn.org.pl/aktualnosci/3797-zmarla-tamara-kolakowska-%281928-2019%29.html>; o Bohaterce.

LINKI I PUBLIKACJE

- a) <https://tischner.pl/tamara-kolakowska-nie-zyje/>;
- b) [https://odeszli.pl/miejsca-pamieci/5ed4d6e19ba9fd1c219a4011,tamara-kolakowska](https://odeszli.pl/miejsca-pamieci/5ed4d6e19ba9fd1c219a4011,tamara-kolakowska;);
- c) <https://kobieta.onet.pl/wiadomosci/tamara-kolakowska-wspomnienia-z-dzieinstwa/c8lr1w6>; //fragmenty książki, zdjęcia
- d) <https://echodnia.eu/radomskie/taki-byl-gabinet-profesora-kolakowskiego-rozpoczal-sie-iv-radomski-festiwal-filozofii-okna/ar/8441290>; są zdjęcia BOHATERKI.
- e)

echodnia.eu/radomskie/taki-byl-gabinet-profesora-kolakowskiego-rozpoczal-sie-iv-radomski-festiwal-filozofii-okna/ga/8441290

YouTube Maps YouTube Maps ear

echodnia.eu < Wróć do artykułu: **Taki był gabinet profesora Kołakowskiego. Rozpoczął się...**

fot. Barbara Koś

Tamara Kołakowska serdecznie dziękowała nie tylko za zorganizowanie wystawy, ale także za to, że w Radomiu stale pamięta się o jej mężu.

Przykładowe publikacje naukowe Bohaterki

- i) Meltzer, H. Y., Kolakowska, T., Fang, V. S., Fogg, L., Robertson, A., Lewine, R., ... & Busch, D. (1984). Growth hormone and prolactin response to apomorphine in schizophrenia and the major affective disorders: Relation to duration of illness and depressive symptoms. *Archives of General Psychiatry*, 41(5), 512-519.
- ii) Michel, K., & Kolakowska, T. (1981). A survey of prescribing psychotropic drugs in two psychiatric hospitals. *The British Journal of Psychiatry*, 138, 217–221. <https://doi.org/10.1192/bjp.138.3.217>.
- iii) KOLAKOWSKA, Tamara; SWIGAR, Mary E. Thyroid function in depression and alcohol abuse: a retrospective study. *Archives of General Psychiatry*, 1977, 34.8: 984-988.
- iv) GELDER, Michael; KOLAKOWSKA, Tamara. Variability of response to neuroleptics in schizophrenia: Clinical, pharmacologic, and neuroendocrine correlates. *Comprehensive Psychiatry*, 1979, 20.5: 397-408.

KSIĄŻKI O MĘŻU BOHATERKI

- A. Zbigniew Mentzel: Kołakowski. Czytanie świata. Biografia. Znak, Kraków 2020.
- B. Hubert Czyżewski: Kołakowski i poszukiwanie pewności. Znak, Kraków 2022.

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

scholar.google.com/scholar?hl=pl&as_sdt=0%2C5&q=tamara+kołakowska&oq=tamara+kolakows

ube Maps YouTube Maps

Scholar tamara kołakowska

Około 161 wyników (0,04 s)

Growth hormone and prolactin response to apomorphine in schizophrenia and the major affective disorders: relation to duration of illness and depressive symptoms
 HY Meltzer, T **Kolakowska**, VS Fang... - Archives of general ..., 1984 - jamanetwork.com
 • The responses of serum prolactin (PRL) and growth hormone (GH) to the dopamine agonist apomorphine hydrochloride (0.75 mg subcutaneously) were studied in a large group ...
 ☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 129 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 6

A survey of prescribing psychotropic drugs in two psychiatric hospitals.
 K Michel, T **Kolakowska** - The British Journal of Psychiatry, 1981 - psycnet.apa.org
 Abstract Of 511 17–60+ yr old patients in 2 psychiatric hospitals, 20% had no psychotropic drugs, but over one-third (nearly half of those receiving medication) had a combination of 2 ...
 ☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 94 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 5

Tardive dyskinesia in schizophrenics under 60 years of age
 T **Kolakowska**, AO Williams, M Ardern, MA Reveley - Biological Psychiatry, 1986 - Elsevier
 Ninety-one schizophrenics (mean age 34 years) were examined for tardive dyskinesia (TD) during chronic neuroleptic treatment. Dyskinesia was found in 23 (25.3%). The only variable ...
 ☆ Zapisz Cytuj Cytowane przez 48 Powiązane artykuły Wszystkie wersje 6

Wrocław na wPolityce.pl x Onet - Jesteś na bieżąco x Eliminacje mistrzostw św... x pani profesor wspomnie... x Tardive dyskinesia in schi... x +

sciedirect.com/science/article/abs/pii/0006322386901435#!

ScienceDirect Journals & Books Register Sign in

View PDF Access through University of Bielsko... Purchase PDF

Outline Abstract References

Biological Psychiatry
 Volume 21, Issue 2, February 1986, Pages 161-169

Tardive dyskinesia in schizophrenics under 60 years of age ☆

Tamara Kolakowska ¹, Akintunde O Williams ¹, Mark Ardern ¹, Michael A Reveley ²

Show more v

+ Add to Mendeley Share Cite

https://doi.org/10.1016/0006-3223(86)90143-5 Get rights and content

Tamara Kolakowska
 Address reprint requests to Dr. Tamara Kolakowska, Littlemore Hospital Research Unit, University of Oxford, Department of Psychiatry, Oxford OX4 4XN, England.
 From the University of Oxford, Department of Psychiatry, Littlemore Hospital, Oxford England

Wpisz tu wyszukiwane słowa

Przykładowa publikacja (wg scholar.google) oraz przykładowa praca naukowa naszej Heroiny

The screenshot shows a Google Scholar search for 'tamara kolakowska'. The results list several articles:

- Clinical significance of plasma drug and prolactin levels during acute chlorpromazine treatment: a replication study** by T Kolakowska, M Orr, M Gelder, M Heggie... - *The British Journal of ...*, 1979 - cambridge.org. Cited by 38.
- Thyroid function in depression and alcohol abuse: a retrospective study** by T Kolakowska, ME Swigar - *Archives of General Psychiatry*, 1977 - jamanetwork.com. Cited by 40.
- Invitation to participate in a multi-center study for validation of cerebral computed tomography angiography and computed tomography perfusion in the determination ...** by M Guziński, K Sierakowska, T Kolakowska... - *Anaesthesiology*, 2021 - termedia.pl. Cited by 2.
- Neuroendocrine tests during treatment with neuroleptic drugs. I. Plasma prolactin response to haloperidol challenge** by T Kolakowska, L Braddock, D Wiles... - *The British Journal of ...*, 1981 - cambridge.org. Cited by 18.

Jak zwykle – można poznać dorobek naukowczyni/naukowca,
gdy publikuje się w czasopismach o renomie światowej, które są indeksowane/zestawiane
w Internetowych BAZACH DANYCH

The screenshot shows a PDF document with the following content:

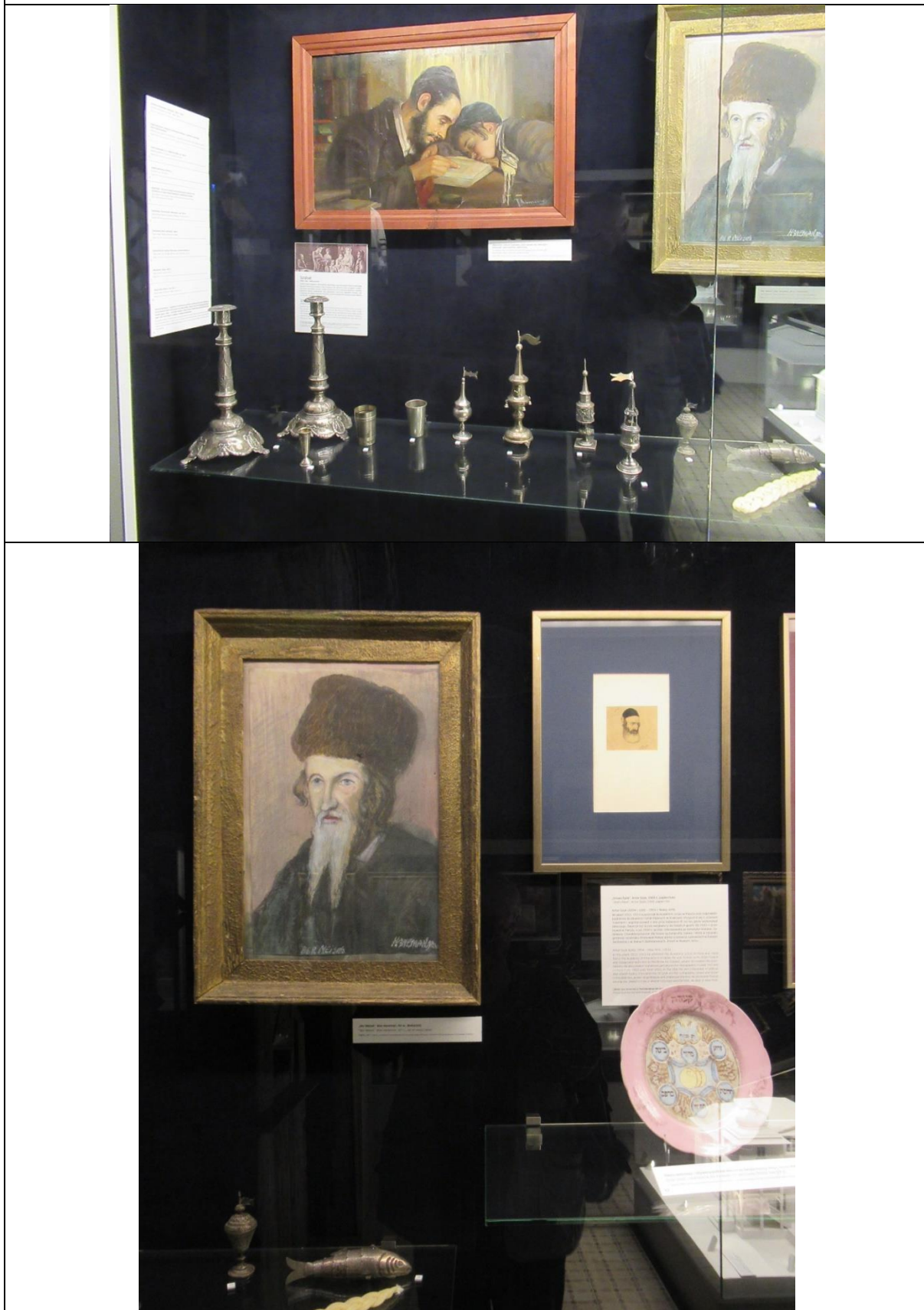
W. Szczepański

"Struktura osobowości", Joseph Nuttin, tł. Tamara Kołakowska, Warszawa 1968 : [recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 6/1, 202-207

1970

Recenzja książki Josepha Nuttina –
a przy okazji informacja iż **nasza Bohaterka tę książkę przetłumaczyła.**

MUZEUM ETNOGRAFICZNE W WARSZAWIE

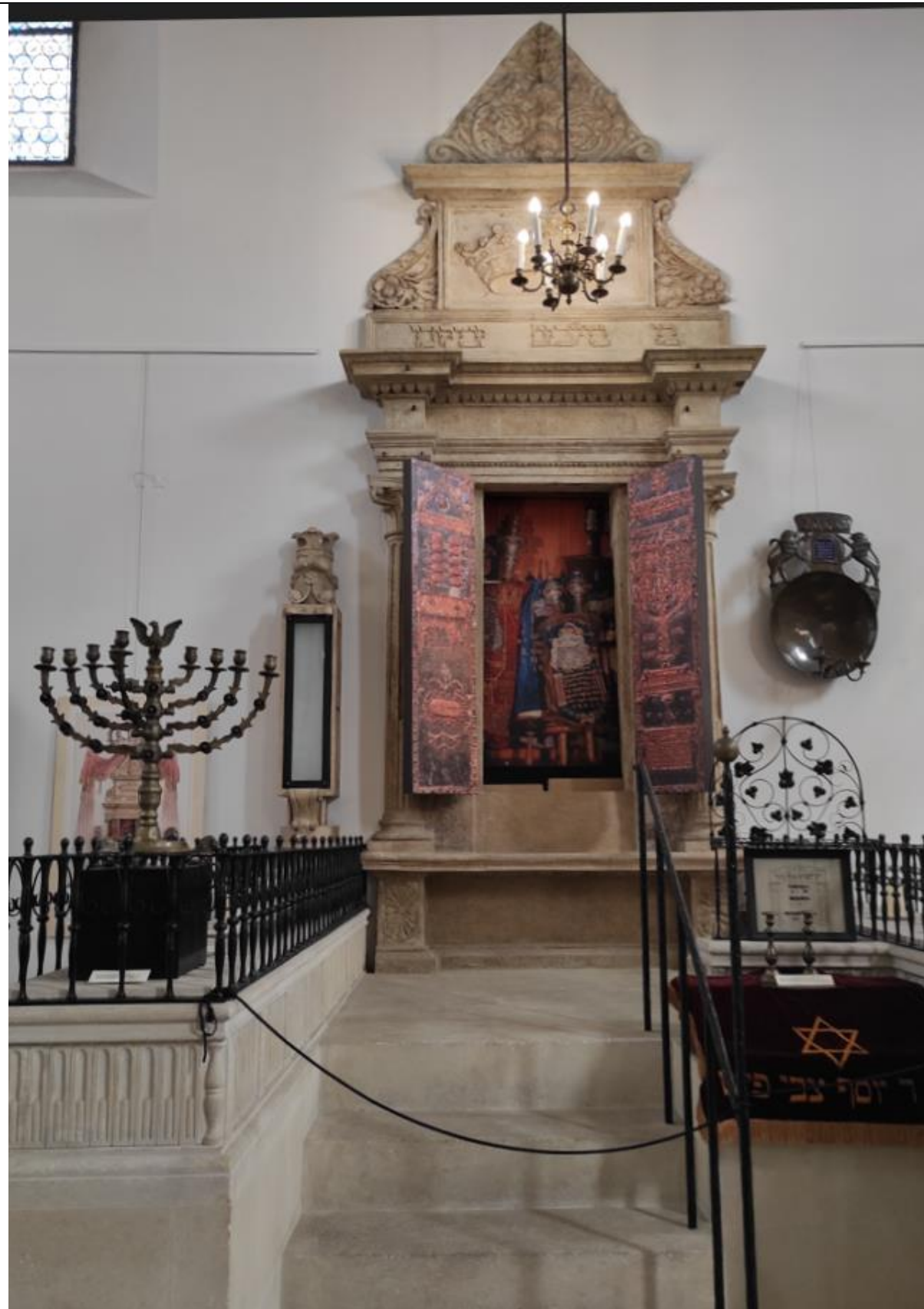
KRAKÓW - KAZIMIERZ

**Dwie Synagogi ocalały,
a w trzeciej jest oddział MUZEUM NARODOWEGO w Krakowie**

Stara Synagoga – obecnie Muzeum Narodowe

MUZEUM W DAWNYCH SALACH SYNAGOGI

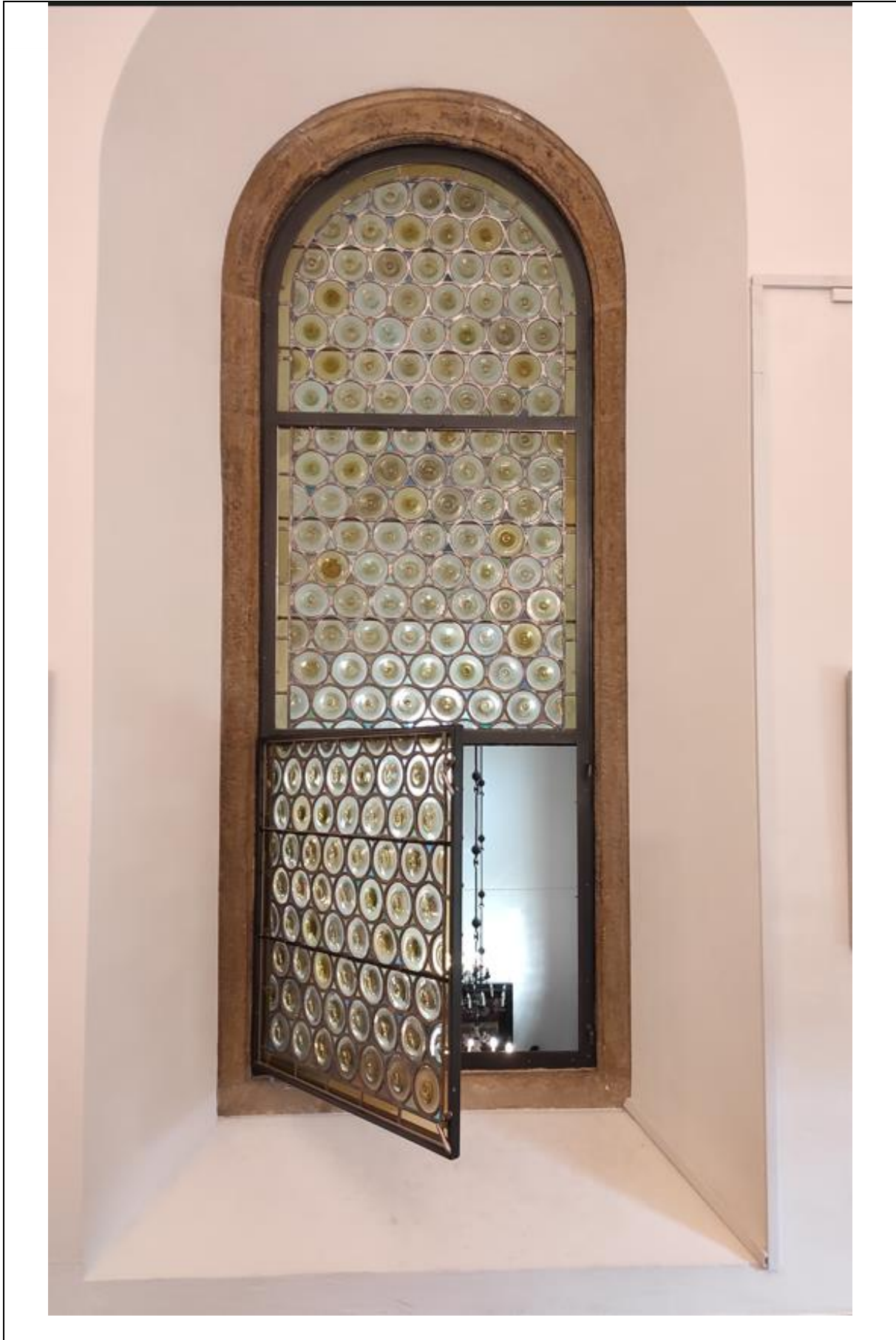

UWAGA: Bohaterka odcinka 237 otrzymała OSCARA za scenografię do filmu „Lista Schindlera”. Tu zamieszczamy kilka fotografii z wyprawy eseisty do Krakowa, związanej ze śladami po tych wydarzeniach... Odcinki były opracowywane w losowej kolejności, czasem trwa to kilka lat.

Fabryka Emalia Oskara Schindlera
Oskar Schindler's Enamel Factory

Trasa Pamięci – Fabryka Emalia Oskara Schindlera
 Memory Trail – Oskar Schindler's Enamel Factory
 ul. Lipowa 4, 30-702 Kraków
www.muzeumkrakowa.pl

Godziny otwarcia / Opening hours

lipiec-wrzesień
July-September

Poniedziałek*/ Monday*	10.00–14.00
Wtorek** / Tuesday**	10.00–18.00
Środa / Wednesday	10.00–18.00
Czwartek / Thursday	10.00–18.00
Piątek / Friday	10.00–18.00

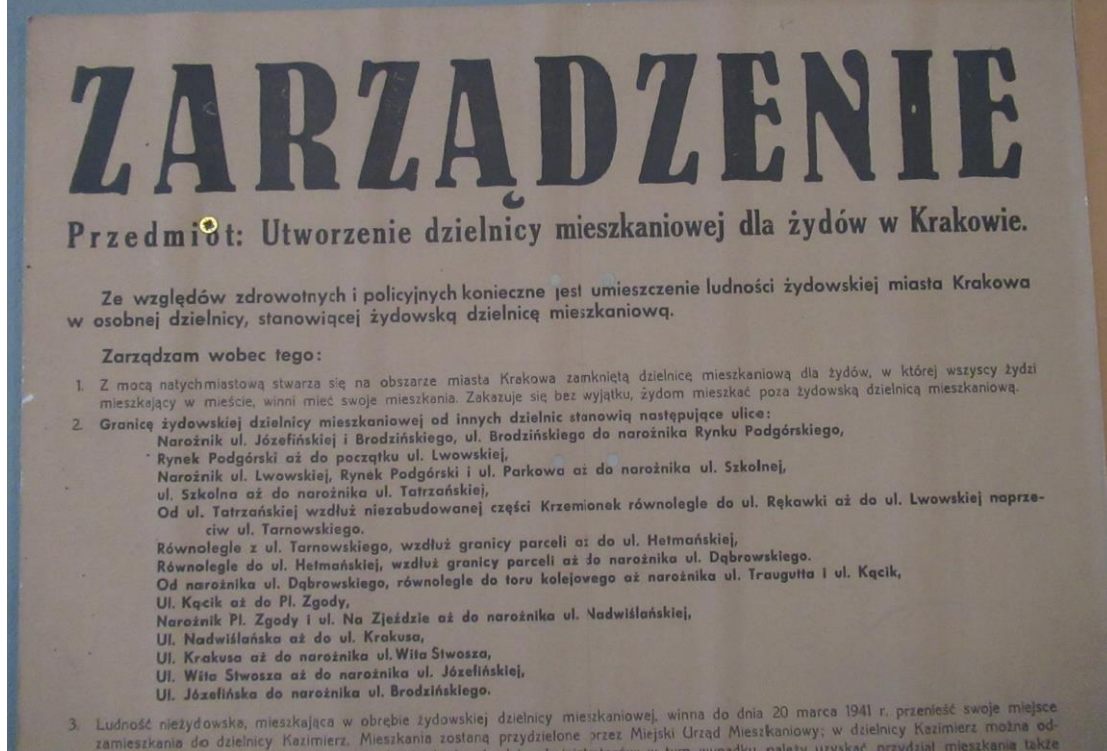

Plac w Krakowie skąd wywożono Żydów z Krakowa na śmierć

Aptekarz pracujący w rogowej aptece pomagał Żydom na różne sposoby.

Warto samemu odwiedzić te miejsca, w których był eseista
 - można się wiele nauczyć, douczyć...

Kraków

Muzeum Krakowa

ŚLADY

TRACES

WYSTAWA/EXHIBITION
13/08/2020 – 5/04/2021
**Fabryka Emalia
Oskara Schindlera**
UL. LIPOWA 4

Centrum Obsługi Zwiedzających/Visitor Centre:
Rynek Główny 1 - tel. +48 12 426 50 60
info@MuzeumKrakowa.pl
www.MuzeumKrakowa.pl

MUZEUM KRAKOWA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

SYNAGOGA W BIESKU-BIAŁEJ zniszczona przez Hitlerowców

Przedwojenne widokówki z miasta Bielsko (niem. Bielitz)

1 BRZ 1935

394/20

796-6
1935
18 N 160

Żydzi! Wyborcy i Wyborczynie!

9. Igrudnia, dzień egzaminu Waszej dojrzałości politycznej i Waszych uczuć narodowych zbliża się!

Rozważcie i zadecydujcie:

Kto chce być politycznym i polityczną?

Kto nie chce być politycznym i polityczną?

Kto chce być politycznym i polityczną?

Kto chce być politycznym i polityczną?

Kto chce być politycznym i polityczną?

Kto chce być politycznym i polityczną?

Kto chce być politycznym i polityczną?

Tylko przedstawiciele Listy „Narodowo-żydowskiej“ Nr. 11

Wyborcy i Wyborczynie!

1. gładko chodzi o to, czy dopuszczamy możliwość do współpracy nad rozwojem tego miasta czy też zostaniemy od wszelkiego wpływu na gospodarkę miasta odcygnięci.

Zamanifestujcie waszą solidarność żydowską!
Ani jeden głos nie śmie paść na rozbiłszy jednolitego frontu żydowskiego!
Wzywamy was! Wszyscy do wry!
Wszyscy za listę

Nr. 11

z prezesem Arstem na czele.

Naszymi kandydatami są:

1. ARZT Zygmunt	5. Dr. ROTHENBERG S.	9. Inż. WULKAN Samuel
2. Dr. ZITRIN Leon	6. FELLNER Herman	10. GOLDFINGER Henryk
3. Dr. GRÜNSTEIN I.	7. BRANDSTÄTTER Julian	11. ROSENBLUM Izrael
4. KRAMINER Cezar	8. Inż. WECHSBERG Leopold	12. RABINOWITZ Artur

Wydawca: Sjonistyczna Organizacja „Haszadar“ Bielsko. — Bielsko, ul. Karola Handla, Bielsko.

Naszymi kandydatami są :

1. ARZT Zygmunt	5. Dr. ROTHENBERG S.	9. Inż. WULKAN Samuel
2. Dr. ZITRIN Leon	6. FELLNER Herman	10. GOLDFINGER Henryk
3. Dr. GRÜNSTEIN I.	7. BRANDSTÄTTER Julian	11. ROSENBLUM Izrael
4. KRAMINER Cezar	8. Inż. WECHSBERG Leopold	12. RABINOWITZ Artur

Wydawca: Sjonistyczna Organizacja „Haszadar“ Bielsko. — Bielsko, ul. Karola Handla, Bielsko.

610000032206 8

Zitrin Leon (1883 – 1942 Bielsko) – adwokat, doktor prawa. W okresie międzywojennym był członkiem Rady Przybocznej Komisarza Rządowego Miasta Bielska, dr. Wiktora Przybyły. Został pochowany na bielskim cmentarzu żydowskim przy ul. Cieszyńskiej (sektor B, rząd VI, nr grobu 851). Proszyk J., *Cmentarz żydowski w Bielsku-Białej*, Bielsko-Biała 2002, s. 245. Jeden z listy....

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak, a także ze zbiorów Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej. Szczególne podziękowanie władz MUZEUM ETNOGRAFICZNEGO w WARSZAWIE, MUZEUM NARODOWEGO w Krakowie oraz MUZEUM HISTORYCZNEGO za ustne zgody na publikowanie zdjęć eksponatów i wnętrz. Warto się tam wybrać!!!